

SELETUSKIRI

Regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Metsküla matmispaiga lähikonnas paikneva elamu tarbeks puurkaevu rajamise toetus“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel ja seda rahastatakse riigieelarvest. Määruse eesmärk on tagada Metsküla matmispaiga läheduses elavatele inimestele puhta joogivee kättesaadavus. Metsküla matmisepaik asub Viljandi maakonnas Põhja-Sakala vallas ja seda on kavas kasutada eriti ohtliku loomataudi tõttu surnud või hukatud põllumajandusloomade matmiseks. Toetus on mõeldud nende elamute tarbeks, mis asuvad Metsküla matmispaiga lähedal ja millel puudub puurkaev. Eelnevalt seirati matmispaiga lähedal asuvate majapidamiste salvkaevude vee kvaliteeti ja võetud proovid näitasid, et kõikides olemasolevates salvkaevudes on vee kvaliteediga probleeme. Puurkaevud on kavas rajada kaitstud põhjaveekihi, mis parandab nende vee kvaliteeti ja maandab vee saastumise riski tulevikus, kui matmispaik kasutusele võetakse. Eesmärk on rajada nendele majapidamistele puurkaevud koos vee pumpamiseks vajalike seadmetega ja veetorustikuga majani, et tagada neile nõuetekohase joogivee kättesaadavus.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi regionaalpoliitika osakonna peaspetsialist Katrin Orgusaar (tel 5885 1383, katrin.orgusaar@agri.ee). Eelnõu juriidilist kvaliteeti on kontrollinud sama ministeeriumi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (tel 5669 1973, jaana.lepik@agri.ee). Eelnõu on keeleliselt toimetanud õigusosakonna keeleteimetaja Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb kolmest paragrahvist ja ühest lisast.

Esimeses paragrahvis on toodud nõuded toetuse saajale ja toetatavatele tegevustele. Puurkaevud on kavas rajada selliste elamu omanikele, kelle senine veevõtukoht asub Põhja-Sakala vallas asuvale Metsküla matmispaigale lähemal kui 800 meetrit ning põhjavee voolusuunas kirdest edelasse lähemal kui 1200 meetrit. Selliseid majapidamisi on kokku 11. Toetust saava elamu peab olema liitunud elektrivõrguga. Nende elamute tarbeks, millel puurkaev juba olemas on, uut puurkaevu ega torustikke ei rajata, sest toetuse eesmärk on hoida ära võimalik joogivee saastumise risk matmispaiga kasutusele võtmise puhuks, mitte tagada mugavam vee kättesaamine. Toetust antakse mitterahalise abina, s.t et nende elumajade juurde rajatakse kaevud, mitte ei anta elumaja omanikule raha kaevu rajamiseks. Elamu omanik peab taluma Põllumajandus- ja Toiduameti valitud tegevuste korraldaja poolt puurkaevu rajamise ja sellega seotud tööde teostamist oma kinnistul ja tegema igakülgset koostööd, et projekt saaks ellu viidud võimalikult kiiresti.

Teises paragrahvis on toodud abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud. Toetuse eest rajatakse puurkaevud koos hoonevälise veetorustikuga ning vee pumpamiseks ja puhastamiseks vajalike seadmetega. Abikõlblikud on ka erinevad puurkaevude rajamisega kaasnevad kulud nagu projekteerimise, kooskõlastuste ja lubade taotlemisega seotud kulud ning omanikujärelevalve kulud. Veeanalüüs on vajalik puurkaevu andmete keskkonnaregistrisse kandmiseks ja selle teeb puurkaevu rajanud ettevõtte. Lisaks on abikõlblik filtratsiooniparameetrite täpsustamiseks vajalike hüdrogeoloogiliste puuraukude rajamine, mis võimaldab seirata vee kvaliteeti. Hoonesisesed tööd (näiteks elektritööd, torustiku, kraanide, segistite jne. paigaldamine hoones

sees), haljastuse taastamine ning reovee äravool ja kogumine tuleb korraldada oma kuludega elamu omanikul endal.

Kolmandas paragrahvis kirjeldatakse tegevuste korraldamist. Põllumajandus- ja Toiduamet võtab elamu omanikega ühendust, viib läbi riigihanke tegevuste korraldaja (kaevude rajaja) leidmiseks ja teeb toetuse andmise otsused.

Eeldatavasti on võimalik määruse eelarve vahenditest katta suurkaevude rajamise kulud täies ulatuses. Kuna lõplik kaevude rajamise maksumus selgub riigihanke tulemusena, on määruksesse sisse kirjutatud võimalus küsida toetuse saajatelt omaosalust. Seda võimalust kasutatakse ainult juhul, kui riigihanke maksumus ületab meetme eelarvet.

Teises paragrahvis on kirjeldatud ka nõuded tegevuste korraldajale, kellel peab olema hüdroteoloogiliste tööde tegevusluba. Tegevuste korraldamisel tuleb arvestada mõistlikus ulatuses toetuse saajate soove.

Lisas on toodud taotlusvorm, mis tuleb elamu omanikul esitada Põllumajandus- ja Toiduametile, kui ta soovib saada mitterahalist abi kaevu rajamiseks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole puutumust Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Meetme elluviimine panustab Metsküla matmispaiga läheduses elavate elanike elamistingimuste parandamisse ja sellel on positiivne mõju rahvatervise ja keskkonna aspektist – veevarustussüsteemide rajamine vähendab tervisele ohtliku joogivett tarvivate isikute arvu ning aitab kaasa põhjavee seisundi kaitsmisele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisel on põhiroll Põllumajandus- ja Toiduametil (taotluste vastuvõtt, riigihanke läbiviimine kaevude rajaja leidmiseks ja toetuse andmise otsuste tegemine). Toetust antakse riigieelarve vahenditest. Toetuse andmise administreerimisega, sealhulgas määruse rakendamisega seotud kulud kaetakse riigieelarvest. Määruse rakendamisega ei kaasne täiendavaid riigieelarvelisi tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, see tähendab kolmandal päeval pärast selle Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu väljatöötamisse on olnud kaasatud Põllumajandus- ja Toiduamet ning Eesti Geoloogiateenistus. Enne meetme väljatöötamist kohtuti Metsküla matmispaiga läheduses elavate elanikega, et konsulteerida võimalike lahendust osas.

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Kliimaministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Põllumajandus- ja Toiduametile, Keskkonnametile, Põhja-Sakala Vallavalitsusele ja Viljandi Vallavalitsusele.